

BILTEN

NEDELJA U SVETU ENERGETIKE

GRANICE DRŽAVNE POMOĆI

OTVORENE ISTRAGE KOJE MOGU DEFINISATI BUDUĆNOST VELIKIH ENERGETSKIH PROJEKATA

BRISEL – EU regulatori otvorili su u sredu detaljnu istragu o tome da li planirana podrška britanske vlade projektu gradnje nuklearke Hinkley Point krši pravila o pomoći države privredi. Evropska komisija dovodi u pitanje niz olakšica koje je London obećao investitoru, predvođenom francuskim EDF-om, u prvom redu minimalnu garantovanu otkupnu cenu od 92,50 funti (110,70€) za svaki megavat-čas proizveden iz nuklearke u periodu od 35 godina. Ova cena je dva puta veća od trenutne na evropskim berzama električne energije, a Britanija je prva zemlja koja garantuje investitoru otkupnu tarifu za jedan nuklearni projekat za tako dug period. EU komesar za konkurenciju Hoakin Almunia je podršku Londona okarakterisao „merom bez presedana, po prirodi i po obimu“ i dodao da regulatori moraju detaljno da istraže njene posledice po Britaniju i po EU unutrašnja tržišta energije. Istraga će se takođe baviti i državnim garancijama na kredite za ovaj - preko 19 milijardi evra skup projekat, ujedno prvu nuklearku koja se gradi u Evropi posle katastrofe u Fukušimi 2011. EK je saopštila da će najpre otvoriti dvomesečnu javnu raspravu o ovom pitanju, posle čega će London imati rok od mesec dana za odgovor, pre nego što se otvore rasprave sa zvaničnicima. London podršku bazira na EU pravilu da država može da pomogne projekat koji unapređuje ekonomski razvoj bez nedozvoljenog ometanja konkurencije. Almunia je rekao da ne može da kaže hoće li se istraga završiti do polovine iduće godine. **7news**

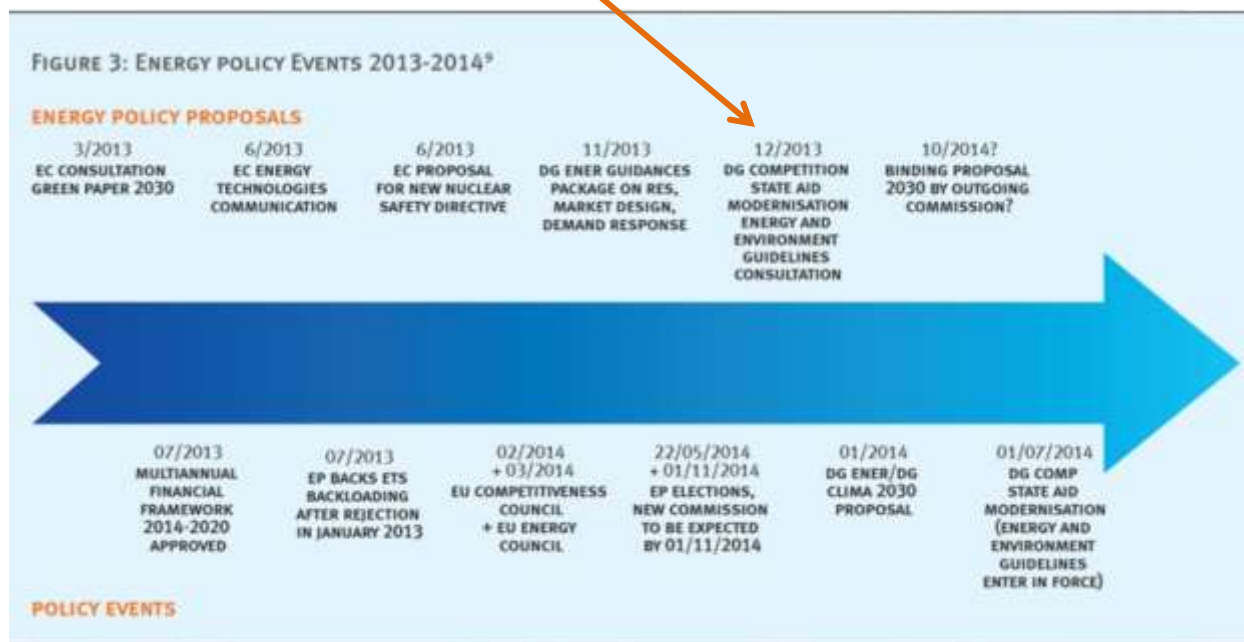
BRISEL - Evropska komisija je otvorila u sredu istragu o nemačkom sistemu subvencionisanja energije, koja bi mogla rezultirati presudom da teška industrija te zemlje vrati državi milijarde evra. EU regulatori proveravaju zakonitost šeme izuzimanja obaveze plaćanja naknade za OIE, tzv. EEG-Act, kojim je oko 2.300 kompanija iz teške industrije godišnje bilo oslobođeno nameta u visini ukupno oko 5 milijardi evra. Komisija, na bazi kršenja zakona o dozvoljenoj državnoj podršci privredi, može zatražiti od Vlade da retroaktivno naplati privilegovanim kompanijama pomenute takse. Par sati pre ove objave EK, nemačka kancelarka Angela Merkel kazala je pred donjim domom parlamenta „da ne može da prihvati da (Berlin) narušava konkurenciju, dok god postoje evropske države sa jeftinijom strujom od njene cene u Nemačkoj“.

Bloomberg

BRISEL – Udeo poreza i nameta u računima za električnu energiju rastao je tri puta brže od same cene proizvodnje struje i sada zahvata više od četvrtine prosečnog računa evropskog potrošača, objavljuje evropsko udruženje elektroenergetske privrede EURELECTRIC, pozivajući se na podatke Eurostata. Praktično više nema investicija u oblasti energije koje ne uživaju državne subvencije, a Evropa je i dalje suočena sa problemima konkurencije u ovom sektoru privrede. Da bi se realizovao cilj objedinjavanja evropskog energetskeg tržišta, neophodno je dosta toga uraditi u oblasti poreske politike“, kazala je poslanik evropskog parlamenta Romana Jordan, iznoseći pomenute podatke EURELECTRIC-a. eurelectric.org

BRISEL - Evropska komisija je predložila proširenje Pravila EU o državnoj pomoći, van područja ekologije, i na energetiku, i konkretizaciju i uprošćavanje procenjivanja mera ove pomoći. Predlog za izmenu Smernica za procenu javne podrške projektima u energetici i zaštiti životne sredine je na javnoj raspravi od 18. dec. i deo je šire inicijative za reformu Pravila. Ovo je nastavak u pravcu u kojem se "krenulo" 5. novembra objavljivanjem Preporuka vladama u vezi sa podrškom OIE i mehanizmima državne pomoći na energetskeg tržištu. [European commission](http://European.commission)

CIRIH – Dow Chemical, najveća američka kompanija iz sektora hemijske industrije, pridružila se američkom naftnom kolosu Exxon Mobil i još nekim firmama u tužbi protiv odluke Evropske komisije da smanji broj besplatnih dozvola za emisije CO₂ ovom sektoru, zahtevajući nadoknadu štete od oko četiri milijarde evra, prenosi 17. decembra Bloomberg. Dow i druge firme iz petrohemijskog sektora, konstantno u proteklih 12 godina smanjuju planove proširenja prerađivačkih kapaciteta u regionu, suočene sa sve oštrijom klimatskom i energetskeg regulativom, uz istovremeno poskupljenje osnovne pogonske sirovine, prirodnog gasa. Na to se nadovezala poslednja odluka Evropskog parlamenta da podrži plan Evropske komisije o odlaganju izdavanja novih dozvola za emisije. Prethodno je, u septembru, Komisija odlučila da smanji izdavanje slobodnih dozvola za emisije CO₂ tom sektoru za 12 odsto do 2020.

LONDON – Trgovci u EU koji budu uhvaćeni u manipulaciji tržišnim reperima za naftu, valute, ili stopu libora mogli bi biti kažnjeni sa do četiri godine zatvora, dogovorili su u petak predstavnici Evropskog parlamenta i zemalja članica EU, saopšteno je iz parlamenta. Revidirani zakon koji formalno treba da odobre Parlament i zemlje članice stupiće na snagu 2016. „Skandal sa liborom je bio manipulacija tržišta najgore vrste. Mi vidimo moguće potencijalne manipulacije sa referentnim tipovima na energetskim tržištima nafte i gasa, kao i na foreksima“, rekao je Arlene McCarthy, britanski pravnik koji je pomogao postizanju dogovora. Zemlje članice će

takođe biti u obavezi da kažnjavaju potsticanje na manipulisanje tržištem ili pomaganje pri lažnim iskazivanjima cena i sličnim narušavanjima tržišta.

POSLOVI

FRANKFURT – Najveća nemačka javna kompanija E.ON planira da proda sve poslove u oblasti energije u Italiji i Španiji, u sklopu strategije koncentrisanja evropskih poslova oko domaćeg, nemačkog tržišta, objavio je u petak nedeljnik Der Spiegel ne imenujući svoje izvore. Poslovi uključuju konvencionalne elektrane na uglj i gas, kao i kapacitete iz obnovljivih izvora, kao što su solarni i hidroenergetski. U okviru preusmeravanja težišta poslova E.ON će, osim kod kuće, jačati investicije na britanskom i švedskom tržištu, piše Spiegel. Nemački kolos je vlasnik više od 6,2 gigavata kapaciteta u Italiji i nekih 4,5 GW u Španiji.

LONDON - Predsednik Evropskog okruglog stola industrijalaca (ERT) Leif Johansson rekao je za **Financial Times** da je jedan od najvećih problema za najveće evropske industrijske kompanije energija „jer se evropski trgovinski deficit na području energije i sirovina u poslednjih sedam godina udvostručio“. "Ne postoji evropska energetska politika za industriju. Potreban nam je mnogo više evropski pristup, ali to ne nailazi na odobravanje u državama članicama. Gubimo konkuretnost, posebno u odnosu na Sjedinjene Države", rekao je on. ERT okuplja čelnike 50 najvećih evropskih firmi poput Nestlea, Siemens, Telefonice i Rolls-Roycea. Johansson je istakao da su evropske firme sve više globalne i da samo 40 odsto prodaje ostvaruju u Evropi.

BUDIMPEŠTA - Mađarska vlada je u podmaklim pregovorima s Rusijom o produženju i širenju saradnje u području nuklearne energije. Cilj tih razgovora je produženje radnog veka nuklearne elektrane Paks koja značajno doprinosi energetskej stabilnosti Mađarske, javlja mađarski portal Portfolio.hu. Mađarski državni sekretar Janoš Lazar rekao je agenciji MTI u sredu da je to, takođe, u kontekstu prioriteta koji vlada daje pitanju cene električne energije, kao ključa mađarske konkurentnosti. On je rekao da vek postojećih rekaotra u Paksu ističe 2037. i ukoliko vlada ne preduzme mere za nastavak rada nuklearke, ona će se tada ugasiti, što

će onemogućiti sprovođenje planova smanjenja cena električne energije za domaćinstva u privredu.

OBNOVLJIVI IZVORI ENERGIJE - OIE

BRISEL – Širenje obnovljivih energetskej kapaciteta usporeno je u 2012. godini, sa promenama u vladinim politikama podrške „zelenoj energiji“ u nizu evropskej zemalja. U prošloj godini OIE kapaciteti uvećani su za svega 11%, u odnosu na 15% koliko su porasli u 2011., pokazuju podaci iz posledneog izdanja godišnjaka Power Statistics and Trends koji primerma evropsko udruženje proizvođača električne energije EURELECTRIC. 'Naši podaci pokazuju da se proizvodni miks u Evropi menja: u 2012. proizvodnja električne energije iz fosilnih goriva prvi put je učestvovala sa manje od 50% u ukupnoj EU-27 proizvodnji. Međutim, širenje OIE ide ruku pod ruku sa uvećanjem proizvodnih energetskej kapaciteta na uglj, što podriva evropske klimatske ciljeve. Da bi se taj pravac preokrenuo, potrebni su jaki cenovni signali za dozvole za emisije ugljendioksida, kaže generalni sekretar EURELECTRIC-a Hans ten Berge. eurelectric.org

BUKUREŠT – Rumunija će od 1. januara skresati šemu podrške za gradnju novih vetro, solarnih i malih hidroenergetskej projekata, odlučila je 17. decembra vlada u Bukureštu uz obrazloženje da time želi ograničiti preteranu podršku proizvođačima OIE i smanjiti pritisak na rast cena električne energije. Novim zakonodavnim rešenjem, proizvođači energije vetra dobijaće do 2017. umesto dosadašnjih dva tzv. zelena sertifikata, 1,5 po megavatu. Podrška solarnim projektima prepolovljena je na tri sertifikata po MW, dok će male HE dobijati 2,7, umesto tri sertifikata po MW. Novi zakon odnosi se samo na projekte završene posle januara 2014. godine. EurActiv

SOFIJA – Pre nedelju dana imenovan predsednik bugarske energetske regulatorne komisije (DKEVR) Bojan Boev najavio je 20. decembra smanjenje cena tarifnih zona električne energije u toj zemlji za domaćinstva i malu privredu za jedan do 10 odsto. Noćna tarifa za malu privredu biće smanjena za 10%, a dnevna za 1,5%, a za domaćinstva 10, odnosno jedan odsto, rekao je Boev. On je najavio i smanjenje stope odobrenih troškova za neke od proizvođača električne energije, kao i tarife za pristup mrežama. Odlukama, koje treba da stupe na snagu od 1. januara, prethodiće javna rasprava. **Novinite**

BUDIMPEŠTA – Gotovo je izvesno da će u Mađarskoj početkom januara biti predloženo i treće po redu smanjenje cena prirodnog gasa i struje u poslednjih godinu dana, kazao je 16. decembra državni sekretar u ministarstvu energije Janoš Fonadi. On je dodao da radna grupa, čiji je član, priprema predlog, koji bi zajedno sa kalkulacijama trebalo da bude saopšten oko 10. januara. On nije potvrdio, spekulacije medija da bi i smanjenje cena struje i gasa moglo da iznosi 12,5% u odnosu na sadašnji nivo, već je rekao da se još nije raspravljalo o konkretnim brojkama. Prvo smanjenje cena energenata u Mađarskoj odlučeno je pre tačno godinu dana, potsetio je Fonadi i rekao da je zahvaljujući pojeftinjenima struje i gasa četiri miliona domaćinstava u zemlju uštedelo ukupno 240 milijardi forinti (oko 800 miliona evra). **Portfolio.hu**

BUDIMPEŠTA – Mađarska državna elektroenergetska kompanija MVM sklopila je ugovor o kupovini udela od 49,83% u gasnoj distributivnoj kompaniji Fogaz od nemačkog RWE, za 41 milijardu forinti (oko 137 miliona evra), saopšteno je 19. decembra iz MVM. Agencija **MTI** potseća da je premijer mađarske Viktor Orban u septembru najavio ovaj posao kao deo plana renacionalizacije sedam javnih kompanija, prethodno prodatih privatnim inostranim energetske firmama. MVM je ove godine od nemačkog energetske kolosa E.ON kupio poslove u oblasti trgovine i skladištenja gasa u toj zemlji za 281 milijardu forinti.

ZAGREB – Alternativni distributeri električne energije u Hrvatskoj dogovorili su se da, zbog problema sa energetsom regulativom, zatraže da imaju predstavnika u grupi za donošenje podzakonskih akata u toj zemlji. Hrvatska energetska regulatorna agencija (HERA) nema zakonsku obavezu da ovo odobri, ali je na

skupu nezavisnih snabdevača strujom u Zagrebu istaknuto da bi njihova iskustva mogla pomoći u što kvalitetnijoj izradi potpunog zakonodavnog okvira. [iCapital.hr](#)

ZAGREB – Cena električne energije u Hrvatskoj doživela je svoj minimum i sada se može događati samo damping, ali kratkoročno, kazao je je predsednik Uprave RWE Energije Zoran Miliša. Ulazak bilo kog novog snabdevača na tržište, može povući sa sobom neke nove usluge, ali ne i snižavanje cena, rekao je čelnik hrvatskog ogranka nemačke energetske firme. RWE Energija je do 1. decembra ove godine zauzela 75% tržišnog udela među alternativnim snabdevačima električne energije, odnosno tri od četiri domaćinstva koja su promenila snabdevača odabrali su tu firmu. [Business.hr](#)

PODGORICA - Ukoliko bi Kombinat aluminijuma prestao da radi cena struje za sve potrošače u Crnoj Gori povećala bi se od 11 do 14 odsto, stoji u izvještaju o javnoj raspravi o nacrtu izmena metodologije za utvrđivanje cene električne energije. Regulatorna agencija za energetiku (RAE) navodi da bi trenutna situacija, kad KAP radi sa 30 odsto kapaciteta, uz mogućnost da potpuno obustavi rad i prestane da koristi prenosni sistem, dovela do naglog i znatnog povećanja tarifa za sve potrošače, prenose [lokalni mediji](#). „RAE je procenila da će se steći uslovi da u prvom kvartalu 2014. struja poskupi pet odsto, a u avgustu još šest do devet procenata", navodi Agencija u izveštaju o javnoj raspravi, koji je objavljen na sajtu RAE. Primedbe EPCG i Crnogorskog elektroenergetskog sistema na nacrt izmena su odbijene. „Ukoliko bi bila prihvaćena primedba EPCG da se uz uvođenje naknade za proizvođače istovremeno

umanji naknada za potrošače, nastali problem ne bi bio rešen, odnosno, došlo bi samo do preraspodele prihoda koji se transponuje u tarife, a ne i do njegovog ostvarivanja u punom iznosu", navodi se u izveštaju. EPCG je navela da će biti prinuđena da prilikom zaključivanja ugovora o isporuci električne energije svim kupcima, osim tarifnim, uveća cenu. Cene struje u Crnoj Gori posljednji put su korigovane u avgustu ove godine i to 6,17 odsto. Cena kilovatsata struje od avgusta košta 9,9 centi sa obračunatom stopom PDV-a od 19 odsto.

BEČ – Za članove posebne grupe za reformu ugovora o Energetskoj zajednici, čije je formiranje dogovoreno na poslednjem ministarskom sastanku EU u Beogradu (24/OKT) izabrani su Goran Svilanović,

generalni sekretar Saveta za regionalnu saradnju (RCC), energetski konsultant Vesna Borozan iz Makedonije, Walter Boltz (izvršni direktor kompanije E-Control) Austrija, Fabrizio Donini-Feretti, ekspert za pitanja finansiranja energetike i Volodimir Makuha bivši pomoćnik ukrajinskog ministra energije, objavio je 17. decembra Sekretarijat Energetske zajednice. U vesti se navodi da je članove izabrao „na osnovu posebnog miksa i iskustva“ predsednik Grupe, bivši poljski premijer i predsednik Evropskog parlamenta Jerži

Buzek. U radu grupe učestvovaće i visoki predstavnici Evropske komisije i Sekretarijata EZ.